

ΔΡΑΣΗ

ΥΠΕΙΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ σε ΕΡΓΑΣΙΑ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

for OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY – PROTECTION OF THE ENVIRONMENT

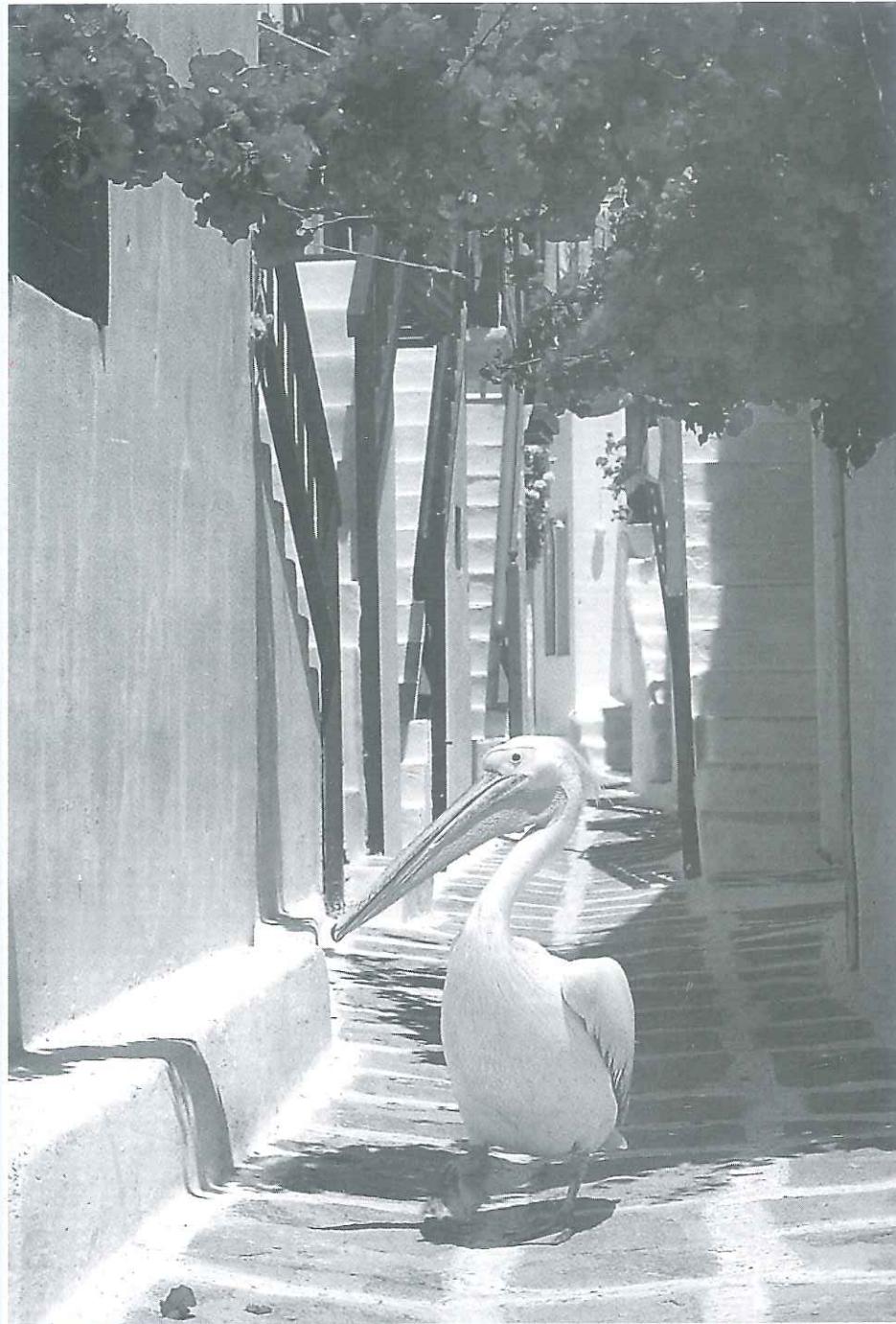
- ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 96 • 8ος ΧΡΟΝΟΣ • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2000
- MONTHLY EDITION • NR. 96 • 8th YEAR • JULY - AUGUST 2000

Εργατοϋπαλλολικό
Κέντρο
Αθήνας

Η ΔΡΑΣΗ σας εύχεται
καλό καλοκαίρι

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ:

- Δασικές πυρκαγιές • Προγράμματα κατάρτισης ΕΛΙΝΥΑΕ

IN THIS ISSUE:

- Wood fires • Training programmes of ELINYAE

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Δασικές πυρκαγιές

Πρακτικές συμβουλές για την πυροπροστασία και την πυρόσβεση

«Για να σβήσει μια φωτιά χρειάζεται ένα ποτήρι νερό κατά το πρώτο δευτερόλεπτο, έναν κουβά νερό το πρώτο λεπτό και έναν τόνο νερό το πρώτο δεκάλεπτο...»

Ο άνθρωπος είναι υπεύθυνος, άμεσα ή έμμεσα, για το 95% των δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα (το υπόλοιπο 5% οφείλεται σε κεραυνούς και αναφλέξεις ξερής οργανικής ύλης). Οι εξαιρετικά ξηρές καιρικές συνθήκες που επικρατούν τους καλοκαιρινούς μήνες στη χώρα μας δημιουργούν τις φυσικές προϋποθέσεις εξάπλωσης των πυρκαγιών.

Η φωτιά είναι το αποτέλεσμα μιας χημικής διεργασίας για την οποία απαιτούνται καύσιμη ύλη, θερμότητα και αέρας. Πάνω σ' αυτό το γεγονός στηρίζονται οι αρχές της πρόληψης και καταστολής των πυρκαγιών. Η φωτιά σβήνει:

- Αν απομακρύνουμε την καύσιμη ύλη, π.χ. με την κατασκευή μιάς αντιπυρικής ζώνης.
- Αν απομακρύνουμε τη θερμότητα, π.χ. καταβρέχοντας τη φωτιά ή ψύχοντάς την.
- Αν απομακρύνουμε τον αέρα, π.χ. σκεπάζοντας τη φωτιά με χώμα ή βρεγμένα πανιά.

Πιο συχνό αίτιο των δασικών πυρκαγιών είναι ο εμπρησμός, με στόχο τη δημιουργία οικοπέδων, βιοσκοτόπων, γεωργικής γης. Ωστόσο, και η ανθρώπινη αμέλεια οδηγεί στην εκδήλωση πυρκαγιών: η καύση καλαμιών, ξερών χόρτων και σκουπιδιών, το πέταμα αναμένων τσιγάρων, οι βολές των Ενόπλων Δυνάμεων και οι σπινθήρες από τα δίκτυα της ΔΕΗ και του ΟΣΕ αποτελούν μερικές από τις αιτίες.

Οδηγίες για την προφύλαξη στη διάρκεια μιας δασικής πυρκαγιάς

Εάν το σπίτι μας βρίσκεται κοντά στη δασική πυρκαγιά, θα πρέπει:

- Να κλείσουμε αμέσως όλα τα παράθυρα και τις πόρτες και να θέσουμε εκτός λειτουργίας τα συστήματα εξαερισμού ή κλιμαστισμού. Εάν υπάρχει τζάκι του οποίου η καμινάδα δεν έχει καλυφθεί με πλέγμα, πρέπει να κλείσουμε το «τάμπερ».
- Να ενημερώσουμε με πλήρη και ακριβή στοιχεία το Συντονιστικό κέντρο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, στο 199.
- Να καταβρέξουμε όλα τα εύφλεκτα μέρη στο εξωτερικό του σπιτιού (π.χ. ξύλινα κουφώματα, ξερή βλάστηση). Αν υπάρχει αυτόματο σύστημα ποτίσματος, να το θέσουμε σε λειτουργία και, επίσης, να καταβρέξουμε το χώρο γύρω από το σπίτι.
- Να ανοίξουμε την πόρτα του κήπου, για να διευκολύνουμε την πρόσβαση των πυροσβεστικών οχημάτων, και να παρκάρουμε το αυτοκίνητό μας όσο το δυνατόν πιο μακριά από εύφλεκτα υλικά.
- Για να επιχειρήσουμε να εγκαταλείψουμε την περιοχή πρέπει η διαφυγή να είναι πλήρως εξασφαλισμένη - επειδή η πιθανότητα να επιβιώσουμε μέσα σ' ένα αυτοκίνητο το οποίο είναι περικυκλωμένο από καπνούς και φλόγες είναι μικρή. Επομένως, πρέπει να επιλέξουμε μια διαδρομή η οποία δεν θα επηρεαστεί από τη θερμότητα ή τους καπνούς σε κανένα σημείο της, και να οδηγήσουμε ήρεμα και με μικρή ταχύτητα. Ως απαιτούμενο χρόνο θα πρέπει να υπολογίσουμε τον διπλάσιο έως τριπλάσιο από εκείνον που χρειαζόμαστε συνήθως για τη συγκεκριμένη διαδρομή. Αν, παρά τους υπολογισμούς μας, βρεθούμε στο πέρασμα της πυρκαγιάς, πρέπει να παραμείνουμε μέσα στο αυτοκίνητο, να κλείσουμε τα παράθυρα και να ανάψουμε τα φώτα του αυτοκινήτου για να μας εντοπίσουν πιο εύκολα τα αεροπλάνα και τα οχήματα της Πυροσβεστικής.
- Εάν έχει διαταχτεί εικένωση της περιοχής, πρέπει να ακολουθήσουμε πιστά τις οδηγίες και τις διαδρομές που έχουν δοθεί.
- Εάν δεν είναι δυνατή η απολύτως ασφαλής διαφυγή μας, πρέπει όταν πλησιάσει η πυρκαγιά να καταφύγουμε στο εσωτερικό του σπιτιού, κλείνοντας όλες τις χαραμάδες με βρεγμένα πανιά τα οποία διατηρούμε υγρά. Η ποσότητα των τοξικών καπνών μέσα σ' ένα οικοδόμημα είναι μικρή ακόμα και έπειτα από έκθεση στους καπνούς επί μισή ώρα.
- Μετά το πέρασμα της πυρκαγιάς σβήνουμε αμέσως τις μικροεστίες που παραμένουν (χρησιμοποιώντας νερό, χώμα, βρεγμένα πανιά ή κλαδιά).
- Μετά το σβήσιμο μιας πυρκαγιάς ο κίνδυνος αναζωπύρωσης είναι πολύ μεγάλος, και οι επόμενες 24 ώρες είναι οι πιο κρίσιμες – γι' αυτό χρειάζεται επιτήρηση της περιοχής.

Εάν παγιδευτούμε σε μια δασική πυρκαγιά θα πρέπει:

Δασικές πυρκαγιές

Πρακτικές συμβουλές για την πυροπροστασία και την πυρόσβεση

συνέχεια από σελίδα 2

- Να μην καταληφθούμε από πανικό.
- Να αποφύγουμε την εισπνοή καπνού.
- Να προφυλαχθούμε από την ακτινοβολία (στις περισσότερες περιπτώσεις οι θάνατοι οφείλονται στη θερμική ακτινοβολία, η οποία προκαλεί γρήγορα καταβολή δυνάμεων και αποπληξία).

Για να αποφύγουμε την ακτινοβολία μπορούμε να καταφύγουμε σε κάποιο κοίλωμα του εδάφους, πίσω από βράχια, κορμούς δέντρων ή οχήματα. Δεν πρέπει να καταφύγουμε σε φρεάτια ή σπηλιές γιατί εκεί το οξυγόνο είναι δυνατόν να έχει καταναλωθεί.

- Να μην τρέχουμε, εκτός εάν η δύοδος διαφυγής είναι απολύτως εξασφαλισμένη.

Σε κάθε περίπτωση, κινούμαστε σε κατεύθυνση αντίθετη προς εκείνη της πυρκαγιάς.

- Να επιχειρήσουμε να περάσουμε στην καμένη περιοχή. Για το σκοπό αυτόν επιλέγουμε μια θέση του μετώπου της πυρκαγιάς όπου οι φλόγες δεν ξεπερνούν σε ύψος το ενάμισι μέτρο και σε πλάτος τα εννέα μέτρα (πίσω από αυτό το σημείο του μετώπου θα πρέπει να μην απομένει άλλη καύσιμη ύλη). Σκεπάζουμε τα εκτεθειμένα μέρη του σώματός μας όσο το δυνατόν καλύτερα και, αφού πάρουμε βαθιές εισπνοές, περνάμε όσο το δυνατόν ταχύτερα. Προσοχή, αν είμαστε με άλλα άτομα πρέπει οπωσδήποτε να κρατιόμαστε από το χέρι τη στιγμή που θα περνάμε τις φλόγες.

- Αν οι φλόγες είναι πολύ ψηλές και δεν μπορούμε να περάσουμε στην καμένη έκταση, πρέπει να δημιουργήσουμε μόνοι μας

μια αντιπυρική λωρίδα καίγοντας μια περιοχή (η οποία θα μας προσφέρει ένα φυσικό καταφύγιο από την ακτινοβολία), και να εισέλθουμε σ' αυτήν.

- Αν δεν προλαβαίνουμε να διαφύγουμε, πρέπει να πέσουμε κάτω μπρούμυτα. Η πιθανότητα επιβίωσης είναι μεγαλύτερη σ' αυτή τη θέση παρά να μείνουμε όρθιοι.

Γενικές αρχές πυροπροστασίας και πυρόσβεσης

- Όταν η πυρκαγιά είναι μεγάλη προσβάλλουμε μόνο τα νώτα του μετώπου, γιατί με αυτόν τον τρόπο εί-

μαστε ασφαλείς (αφού βρισκόμαστε στο καμένο μέρος και δεν μας ενοχλούν οι καπνοί και η θερμότητα). Μόνο όταν είναι νύχτα ή είναι μικρή η φωτιά την προσβάλλουμε από μπροστά.

- Εάν η πυρκαγιά βρίσκεται σε απόσταση ασφαλείας και έχουμε μαζί μας εργαλεία, προσπαθούμε να φτιάξουμε μια αντιπυρική ζώνη αφαιρώντας όλη την καύσιμη ύλη μέχρι να αποκαλυφθεί το έδαφος. Το αναφλέξιμο υλικό (κορμοί, κλαδιά κτλ.) ρίχνεται στη φωτιά ή απομακρύνεται από την αντιπυρική ζώνη.
- Ο μεγαλύτερος κίνδυνος προέρχεται από καύτρες που εκτινάζονται μπροστά από τη φωτιά, δημιουργώντας καινούργια μέτωπα που μας κυκλώνουν.
- Όταν η πυρκαγιά βρίσκεται σε έδαφος με κλίση, καίει με μεγαλύτερη ένταση και ταχύτητα προς τα πάνω, παρά προς τα κάτω. Κορμοί δέντρων που κατρακυλούν φλεγόμενοι μπορεί να δημιουργήσουν νέες εστίες.
- Ο άνεμος που δυναμώνει και αλλάζει διεύθυνση μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα επικίνδυνος - γι' αυτό πρέπει πάντα να γνωρίζουμε που βρίσκεται η κοντινότερη αντιπυρική ζώνη ή να έχουμε εντοπίσει ασφαλείς διαδρομές διαφυγής. Η ταχύτητα των δασικών πυρκαγιών είναι μεγάλη: φτάνει κατά μέσο όρο τα 25-50 μέτρα το λεπτό.

Ευχαριστούμε θερμά τον δασοπόντιο πυροσβέστη Ηλία Γαβριηλίδη γι' αυτό το κείμενο. Ο Ηλίας είναι εθελοντής του WWF Ελλάς.

Αν αντιληφθούμε πυρκαγιά στο δάσος πρέπει να καλέσουμε το 199, το Συντονιστικό Κέντρο της Πυροσβεστικής

Υπηρεσίας, και να τους δώσουμε τα εξής στοιχεία:

1. Ακριβή θέση της πυρκαγιάς
2. Μέγεθος και κατεύθυνση της πυρκαγιάς
3. Τρόπο πρόσβασης των πυροσβεστικών οχημάτων
4. Χαρακτηριστικά καύσης (αν η φωτιά καίει γρήγορα, αργά, τοπικά) και είδος βλάστησης.
5. Όνομα και τηλέφωνο

Η φωτιά είναι το αποτέλεσμα μιας χημικής διεργασίας για την οποία απαιτούνται καύσιμη ύλη, θερμότητα και αέρας. Πάνω σ' αυτό το γεγονός στηρίζονται οι αρχές της πρόληψης και καταστολής των πυρκαγιών. Η φωτιά σβήνει:

- Αν απομακρύνουμε την καύσιμη ύλη π.χ. με την κατασκευή μιας αντιπυρικής ζώνης.
- Αν απομακρύνουμε τη θερμότητα. π.χ. καταβρέχοντας τη φωτιά ή ψύχοντάς την.
- Αν απομακρύνουμε τον αέρα, π.χ. σκεπάζοντας τη φωτιά με χώμα ή βρεγμένα πανιά.

Πηγή:

Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση - WWF Ελλάς
Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα,
τηλ.: 33 14 893, Fax: 32 47 578

Προγράμματα κατάρτισης που θα υλοποιηθούν τη χρονική περίοδο **ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2000**

Το Ε.Δ.Ι.Ν.Υ.Α.Ε. στα πλαίσια του Μέτρου 5.1. του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας θα υλοποιήσει την χρονική περίοδο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2000, **επτά προγράμματα κατάρτισης** με θέμα «**Υγιεινή και Ασφάλεια – Πρόληψη Ατυχημάτων**» διάρκειας **150 ωρών έκαστο**, για **Τεχνικούς Ασφαλείας (ΤΑ)** και μέλη **Επιτροπών Υγιεινής και Ασφαλείας της Εργασίας (ΕΥΑΕ) στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα**. Συγκεκριμένα:

- **ΑΘΗΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:** Προγράμματα Κατάρτισης για ΤΑ που θα υλοποιηθούν **σε πέντε μη συνεχόμενες εβδομάδες** (εβδομάδα παρά εβδομάδα), **καθημερινά από 9:00-15:00**.
- **ΑΘΗΝΑ-ΙΩΑΝΝΙΝΑ:** Προγράμματα Κατάρτισης για ΤΑ που θα υλοποιηθούν **σε επτά εβδομάδες, καθημερινά από 17:00-21:00**. Κάθε δύο εβδομάδες θα υπάρχει κενό μίας εβδομάδας.

Ιδιοκτήτης: EKA
Εκδότης:
Γρηγόρης Φελώνης
Πρόεδρος **EKA**

Την "ΑΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος
Χριστίνα Θεοχάρη
Υγιεινής & Ασφαλείας της Εργασίας
Χρήστος Χατζής
Τιμή Τεύχους Δρχ. 1

Διάθεση:
EKA, Γ' Σεπτεμβρίου 48B
104 33 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 88 36 917, 88 41 818,
FAX: 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Πρόγραμμα Κατάρτισης για Μέλη ΕΥΑΕ που θα υλοποιηθεί **σε επτά εβδομάδες, καθημερινά από 17:00-21:00**. Κάθε δύο εβδομάδες θα υπάρχει κενό μίας εβδομάδας.

ΑΘΗΝΑ: Δύο Προγράμματα Κατάρτισης για στελέχη Τεχνικών Εταιριών που ασχολούνται με θέματα Υ.Α.Ε. Το πρώτο θα υλοποιηθεί **σε πέντε μη συνεχόμενες**

εβδομάδες (εβδομάδα παρά εβδομάδα), **καθημερινά από 09:00 - 15:00**. Το δεύτερο θα υλοποιηθεί **σε επτά εβδομάδες, καθημερινά από 17:00 - 21:00** (κάθε δύο εβδομάδες θα υπάρχει κενό μίας εβδομάδας).

Τα παραπάνω προγράμματα κατάρτισης είναι **επιδοτούμενα** και απευθύνονται σε **εργαζόμενους**.

Στα προγράμματα αυτά μπορούν να συμμετέχουν **εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις των περιφερειών Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Ηπείρου** που τους έχουν ανατεθεί καθήκοντα ΤΑ ή έχουν τα προσόντα που καθορίζει ο Νόμος 1568/85 και το Π.Δ. 17/96 και πρόκειται να τους ανατεθούν τα ανάλογα καθήκοντα ή είναι μέλη ΕΥΑΕ.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Αίτηση.
- Βεβαίωση του εργοδότη ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου ασφαλιστικού ταμείου που να αποδεικνύει ότι οι καταρτιζόμενοι εργάζονται τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη υλοποίησης της κατάρτισης.
- Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας επικυρωμένο.
- Φωτοαντίγραφο τίτλου σπουδών επικυρωμένο.
- Δήλωση του Νόμου 1599/86 ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από δύο προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που συγχρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ κατά το 2000.

Οι αιτήσεις θα πρέπει να υποβληθούν έως την **Παρασκευή 14 Ιουλίου 2000** και ώρα **15:00** στα γραφεία του Ε.Δ.Ι.Ν.Υ.Α.Ε., στις παρακάτω διευθύνσεις:

- Στην Αθήνα, Λιοσίων 143 & Θειρού 6, Πλ. Αττικής.
- Στη Θεσσαλονίκη, 26ης Οκτωβρίου 90 (Εμπορικό Κέντρο Porto Centre).
- Στα Ιωάννινα, Καπλάνη 7, 1ος όροφος.
Πληροφορίες τηλ.: 8200110, 8200126